

Asia: VN/549/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vanhusasiavaltuutetusta

Lausunnonantajan lausunto

Voidaanko esityksellä näkemyksenne mukaan parantaa ikääntyneiden asemaa ja edistää ikääntyneiden oikeuksia?

Hallituksen tavoite ikäystävällisyyden edistämisestä on vanhuspalveluista käydyn keskustelun ja ikäihmisten asemassa ilmenneiden epäkohtien vuoksi tarpeellinen. Suomeen tarvitaan vanhusten äänen vahvistajaa, puolesta puhujaa ja tukijaa oikeuksien toteutumisessa.

Esityksen mukaan valtuutettu vaikuttaisi lähinnä tekemällä selvityksiä ja aloitteita, antamalla lausuntoja sekä osallistumalla yhteiskunnalliseen

keskusteluun. Sen sijaan vanhusasiavaltuutetulta puuttuisivat oikeudet puuttua konkreettisesti ikäihmisten ongelmatilanteisiin. Erityisvaltuutettujen antamalla lausunnoilla on todellisuudessa vain pieni merkitys. Tuusulan Ikäihmisten neuvosto toteaa, että vanhusasiavaltuutetun viran perustamisella on merkitystä vain siinä tapauksessa, että valtuutetulla on todelliset valtuudet puuttua ikäihmisten ongelmatilanteisiin. Muussa tapauksessa tehtävän perustamisella ei ole merkitystä.

Onko teillä huomioita koskien valtuutetulle säädettäviä tehtäviä?

Jos valtuutetun virka perustetaan, valtuutetulla on oltava riittävät taloudelliset resurssit ja tarpeeksi henkilökuntaa vastaamaan yhteydenottoihin. Valtuutettu tarvitsee tuekseen tekijöitä, joilla on sosiaali- ja terveysalan asiantuntemusta sekä monipuolista kokemusta yhteiskunnallisesta viestinnästä. Valtuutetun pitää toimia kaikkien ikäihmisten hyväksi. Sen johdosta tehtävän nimike voisi olla esimerkiksi Ikäihmisten valtuutettu.

Vanhusasiavaltuutetun on oltava tiiviisti yhteydessä valvontaviranomaisiin, kuntiin, Valviraan ja aluehallintovirastoihin. Säännöllinen yhteydenpito

eläkeläisjärjestöihin ja kuntien vanhusneuvostoihin on myös erittäin tärkeää, sillä niissä tunnetaan ikääntyneiden arki paikallisella tasolla.

Vanhusasiavaltuutetun on kiinnitettävä huomiota ikäihmisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen ennalta, ei pelkästään sote- palveluihin. Ikäihmisten

osallisuuden lisääminen, liikunnan ja kulttuurin tukeminen sekä eläkeläisjärjestöjen toimintaedellytysten varmistaminen ovat tärkeitä.

Muut huomiot esitysluonnoksesta

Vanhusasiavaltuutetun toimisto voisi toimia oikeusasiamiehen kansliassa, mikä vahvistaisi voimavaroja.

Konttinen Marjo-Kaisa
Tuusulan kunta - Ikäihmisten neuvosto